

APLINKOS IR PAVELDO SAUGOJIMO SAJŪDIS

info@apss.lt; +370 65658394

Lietuvos Respublikos

kultūros ministerijai

J.Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius

dmm@lrkm.lt

2017-10-10

ŽINIAI:

Ramūnui Karbauskiui, Lietuvos Respublikos
Seimo nariui, Kultūros komiteto pirmininkui

Evelinai Karalevičienei, Valstybinės kultūros
paveldo komisijos pirmininkei

PRAŠYMAS SUTEIKTI INFORMACIJĄ APIE UNESCO MISIJĄ VILNIUJE

Atstovaudama viešąjį interesą ir reikšdama susirūpinimą dėl Vilniaus misionierių vienuolyno ir Viešpaties Dangūnų Žengimo bažnyčios ansamblio teritorijoje (Subačiaus g. 20, Vilniuje; toliau – Misionierių ansamblis) vykstančių daugiabučių namų statybų, taip pat kitų senamiestį žalojančių procesų, Aplinkos ir paveldo saugojimo asociacija (toliau – Asociacija) prašo Jūsų informuoti apie planuojamą UNESCO misiją dėl Pasaulio paveldo sąrašė esančio Vilniaus istorinio centro.

Primename, kad 2017 m. gegužės 23 d. Asociacijos nariai drauge su kitų nevyriausybių organizacijų atstovais kreipėsi į UNESCO Pasaulio paveldo komitetą, prašydami padėti sustabdyti pasaulinės reikšmės kultūros paveldo vertybių naikinimą – skubos tvarka inicijuoti misiją, kuriai būtų pavesta patikrinti Vilniaus istorinio centro būklę ir imtis atitinkamų veiksmų (priedas Nr. 1). Mūsų žiniomis, gavęs šį kreipimąsi UNESCO Pasaulio paveldo centras nedelsdamas pateikė klausimus atsakingoms Lietuvos Respublikos valstybės institucijoms, o Lietuvos Respublikos kultūros ministerija paprašė skubaus ekspertinio Pasaulio paveldo centro patarimo dėl naujos statybos darbų Misionierių ansamblio teritorijoje. Deja, nei Asociacija, nei kitos nevyriausybinės organizacijos, kurių pilietiškumo dėka UNESCO pasaulio komitetas buvo informuotas apie Vilniaus senamiesčiui kilusį pavojų, iki šiol oficialiai nebuvo informuotos apie planuojamą misiją.

Vienintelis oficialus Asociacijai adresuotas informacijos šaltinis apie planuojamą UNESCO ekspertų misiją yra Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2017-09-06 raštas „Dėl UNESCO pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro ir jo apsaugos zonų saugojimo problemų“, kuriame į mūsų išreikštą susirūpinimą dėl Vilniaus senamiesčio atsakyta, kad LR kultūros ministerija planuoja patariamąją misiją, ir kad nešališki tarptautiniai ekspertai paskatins kritiškiau vertinti situaciją. Pagal šį atsakymą galime išžvelgti ir kitų Lietuvoje už paveldo saugojimą atsakingų institucijų (LR kultūros ministerija, Kultūros paveldo departamentas, Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūra,

Vilniaus miesto savivaldybės administracija) poziciją nieko nedaryti, kol savo nuomonės nepareikš tarptautiniai ekspertai. Mūsų įsitikinimu, tai yra klaidinga pozicija, kadangi 1994 metais Vilniaus istorinis centras buvo įrašytas į Pasaulio paveldo sąrašą (UNESCO un. k. 541) ne priverstinai, o Lietuvos Respublikos prašymu, sąmoningai prisiimant su tuo susijusius įsipareigojimus. Tad daugiausiai pastangų saugoti jį turėtų dėti pati valstybė.

Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos gairėse nurodyta kokių priemonių turi imtis valstybė, jos teritorijoje esančiam kultūros ir gamtos paveldui apsaugoti, išsaugoti ir pristatyti. Viena jų – vietos bendruomenių, visuomeninių organizacijų ir kitų suinteresuotų šalių bei asmenų įtraukimas į pasaulio paveldo vertybės nustatymo, įrašymo į Pasaulio paveldo sąrašą ir apsaugos procesus. Iki šiol to padaryta nebuvo. Dar daugiau, dabartinėje situacijoje akivaizdu, kad bendruomenės yra ignoruojamos. Tą liudija faktas, kad iki šiol nesulaukta jokios reakcijos raštu ar žodžiu į Asociacijos LR kultūros ministrei 2017 m. rugpjūčio 8 d. ir 2017 m. rugsėjo 8 d. siūstus prašymus, taip pat jau minėta nepriimtina aplinkybė, kad LR kultūros ministerija vis dar oficialiai neinformavo visuomeninių organizacijų apie tarptautinę UNESCO misiją.

Tikimės, kad LR kultūros ministerija įvertins, jog bendruomenių įtraukimas yra labai svarbi paveldo apsaugos užtikrinimo priemonė. Todėl prašome greitu metu informuoti Asociaciją apie UNESCO ekspertų misijos laiką ir sąlygas. Taip pat, prašome, kad misijos dienotvarkėje būtų numatytas tikslus laikas ekspertų ir visuomeninių organizacijų, kurios 2017 m. gegužės 23 d. kreipėsi į UNESCO pasaulio komitetą, atstovų susitikimui.

Asociacijos vadovė

Lina Leparskienė